

MÅNADSBREV

ÅLANDS REPRESENTATION I HELSINGFORS

*Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors*

*Lena von Knorring,
specialsakkunnig i Ålandsfrågor*

AUGUSTI – OKTOBER 2024

Förord

Jag vill inledningsvis beklaga att det varit en paus i våra månadsbrev. Tempot i vårt arbete under hösten har tyvärr varit sådant att vi tvingats prioritera bort vårt brev. Jag hoppas nu att vi ska kunna återgå till ordningen så att ni ska kunna följa vårt arbete igen.

Det spända säkerhetsläget i vår omvärld påverkar tydligt den allmänna diskussionen och den politiska agendan också här i Helsingfors. En översyn av beredskapslagen pågår sedan drygt två år tillbaka. Bakgrunden till detta arbete hittas dels i erfarenheterna från pandemin, dels för behov som uppmärksammas utgående från Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Arbetet med revideringen av lagstiftningen berör också Åland i allra högsta grad. Utgående från praktiska erfarenheter, huvudsakligen från pandemin, har man från landskapsregeringens sida sett uppenbara behov av ändringar i såväl självstyrelselagen som beredskapslagen och till den tillhörande överenskommelseförordningar. Vi deltar nu också mycket aktivt i detta arbete men tyvärr kopplades Åland in förhållandevis sent i processen vilket gör att vi nu upplever en viss stress med att uppnå resultat. I skrivandets stund finns ett stort antal öppna frågor, särskilt viktigt blir att säkra ett tillräckligt inflytande för självstyrelsen, inte bara för att det principiellt är viktigt utan framför allt för att vi ska få system för vår gemensamma beredskap som fungerar i praktiken och inte bara juridiskt på ett papper. Diskussionerna pågår fortsatt och jag har gott hopp om att vi kommer att hitta goda lösningar.

Ett annat stort och viktigt projekt som efter många år av arbete fortsatt ligger kvar på bordet mellan självstyrelsen och statsmakten är en större revidering av självstyrelselagen. Jag bedömer stämningen mellan regeringarna Sjögren och Orpo som mycket god gällande detta projekt och känner en förhållandevis stor optimism om att vi ska nå i mål denna gång. För att så ska kunna ske krävs dock vilja, mål och kompromissvilja. För tillfället pågår diskussioner om hur vi praktiskt ska lägga upp det fortsatta arbetet och inom någon vecka bör vi kunna se början på vad som förhoppningsvis ska bli ett lyckligt slut på denna långa resa.

I början på denna vecka deltog jag i ett seminarium på Hanaholmen som handlade om civil beredskap och säkerhet. I en av paneldebatterna deltog chefen för Europeiska centret mot

hybridhot Teija Tiilikainen och hon lyfte en sak som fastnade hos mig och som jag tror att vi alla borde ta med oss. Hon poängterade vikten av att, i det läge vi nu lever i, undvika att starta onödiga konflikter som splittrar och drar sönder våra samhällen, eftersom de enda som vinner på det är makter som gör allt för att utmana vårt demokratiska samhällsskick till förmån för ett mer totalitärt styre och en världs- och säkerhetsordning som bygger på den starkes rätt. Verkligen en tanke som bör genomsyra vårt agerande de kommande åren och där alla parter i vårt samhälle bör söka lösningar som inkluderar och skapar trygghet och känsla av tillhörighet. Då krävs lyhördhet och särskilt tror jag att flera borde anamma Astrids Lindgrens ord; Den som är stor måste vara snäll!

Helsingfors 15.11.2024

Johan Ehn, Ålands representant i Helsingfors

Hänt sedan sist

Augusti

- President Alexander Stubb besökte Åland tisdagen den 13.8.
- Tjänstemän från Inrikesministeriet under ledning av kanslichef Kirsi Pimiä besökte Åland och diskuterade samarbetet kring ERIKA onsdagen den 14.8.
- Pensionerade tjänstemannen från riksdagen Kari Salo besökte Ålands representation onsdagen den 21.8 för att diskutera arrangemangen kring Lagtingets pensionärsförenings studiebesök 2025 som planeras till riksdagen.
- Johan Ehn deltog i ambassadörsdagarna i Helsingfors den 26 – 28.8. I mottagningen vid Helsingfors Stadshus som avslutade ambassadörsdagarna deltog både Johan och Lena från Ålands representation. Utrikesminister Elina Valtonen, utrikeshandels- och utvecklingsminister Ville Tavio och undervisnings- och nordisk samarbetsminister Anders Adlercreutz var värdar för tillställningen och höll välkomsttal.
- Tisdagen den 27.8 träffade Johan Ehn Statssekreterare Kristiina Kokko som är statssekreterare för kommun- och regionminister (Ålandsminister) Anna-Kaisa Ikonen och för forsknings- och kulturminister Sari Multala.
- Senare samma dag den 27.8 hade Johan ett möte med tjänstemän vid Justitieministeriet för att diskutera beredskapsfrågor.

September

- Möte om Beredskapslagen med Yrsa Nyman, lagstiftningsråd vid Justitieministeriet den 3.9.
- Lantrådet Katrin Sjögren hade möte i Helsingfors med utrikesminister Elina Valtonen den 9.9.

- Den 10–11.9 ordnades en återträff i Helsingfors för specialkursen i övergripande säkerhet.
- Michaela Slotte hade möte vid Utrikesministeriet om aktuella frågor den 11.9.
- Lantrådet Katrin Sjögren och finansminister Mats Perämaa träffade Ålandsminister Anna-Kaisa Ikonen i Helsingfors den 11.9.
- Ålandsdelegationen höll möte vid Ålands representation i Helsingfors den 16.9.
- Den 18.9 hölls ett möte med Inrikesministeriet om ERIKA.
- Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen (Saml.) besökte Åland den 20.9.
- En Ålandsakademi med inbjudna tjänstemän till Åland ordnades den 24–25.9.
- Statsminister Petteri Orpo besökte Åland den 27.9.

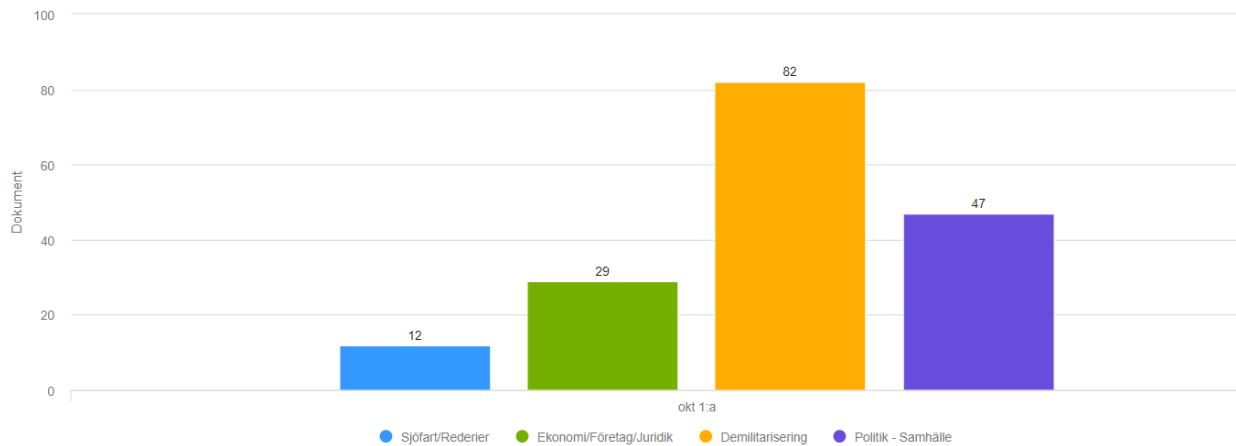
Oktober

- Den 1 – 2.10 besökte Ålands lagting Helsingfors. Lagtingsledamöterna och kanslipersonalen hade möten vid riksdagen och andra studiebesök. Talmannen vid Ålands Lagting Jörgen Pettersson tillsammans med Lantrådet Katrin Sjögren hade bjudit in riksdagsledamöter och tjänstemän till en mottagning och föreställningen Havsandar som uppfördes på Alexandersteatern i Helsingfors.
- Den 4.10 ordnades ett möte i Helsingfors mellan finansminister Mats Perämaa och Miljö- och klimatminister Kai Mykkänen där man diskuterade vindkraft och utsläppsrätter för sjöfarten.
- Den 9.10 hölls ett möte vid Utrikesministeriet med Kontaktgruppen mellan Utrikesministeriet och Ålands landskapsregering.

- Annika Jokela från Språkambassadörerna besökte Ålands representation den 10.10 och informerade om projektet Svensk i Finland.
- Johan hade ett möte med Nordiska Ministerrådets generalsekreterare Karen Ellemann den 11.10 i Helsingfors.
- Den 16.10 träffade Johan Sveriges generalkonsul på Åland Lars-Hjalmar Wide.
- Den 23.10 hade Johan möte med Sveriges ambassadör i Finland, Peter Ericson.
- Besök till Ålands representation 24.10 av Kommunförbundets direktör för den svensk- och tvåspråkiga verksamheten Ulf Stenman och Johanna Lindholm som är sakkunnig gällande den svenska verksamheten och Ålands frågor. Ulf och Johanna besökte senare Åland och träffade bland annat tjänstemän vid Ålands landskapsregering.
- Möte vid Ålands representation den 29.10 med Viktoria Olsson, attraktionskraftsstrateg vid Ålands landskapsregering med diskussioner om eventuella samarbeten.
- Ålandsdagen i skolan får en fortsättning 2025 och som bäst pågår diskussioner med tidigare samarbetspartners. Den 23.10 hölls ett möte vid Nordisk Kulturkontakt där man tillsammans med kulturproducent Martta Partio diskuterade möjligheten att ordna "Nior möter ministrar vid NKK" fredagen den 21.3.2025.
- PAF ordnade den 23.10 Åktoberfest i Helsingfors med diskussioner om den nya spellagen. Läs mera om evenemanget här:
<https://aboutpaf.com/sv/nyheter/spellagen-diskuterades-i-helsingfors>

Åland i finländsk media oktober 2024

Oct 1, 2024 - Oct 31, 2024

Källa: Meltwater

Vad har de finländska nyheterna handlat om under oktober som berör Åland och där Åland omnämns? Artiklar som sorterats under rubriken demilitarisering har dominerat under oktober och främst är det nyheten att Utsökningsverket i Finland beslagtar ryskägda fastigheter och häribland Solkulla och två andra tomter i Saltvik som toppar nyhetsflödet. Artiklarna som direkt gäller Ålands demilitarisering har däremot minskat i antal, men debatten handlar om möjligheten för försvarsövningar på Åland och ålänningarnas frihet från att göra värnplikt. Diskussionerna uppkom efter artiklar om kaptenlöjtnant Daniel Forsell vid Försvarshögskolan som forskat på hur Finland skulle kunna upphäva demilitariseringen av Åland. Nedan presenteras några exempel på artiklar och innehåll sorterat under rubrikerna Politik och samhälle, Demilitarisering, Ekonomi/Företag/Juridik samt Sjöfart/Rederier.

Politik och samhälle (47)

- Ålands riksdagsledamot Mats Löfström som är medlem av riksdagens talmanskonferens har reagerat på ett utrop i plenisalen av riksdagsledamot Jenna Simula (Sannf) som uppmanade Antti Lindtman (Sdp) som höll ett anförande på svenska att upprepa "samma på arabiska". Talmanskonferensen tar upp ton och

uppförande till diskussion. (Hbl, Mtv.fi, HS, Kaleva och Maaseudun Tulevaisuus 1-2.10) (HS, Hbl, Vasabladet 11.0)

- Ålands landskapsregering arbetar med att hitta en lösning för att säkerställa en fortsättning av flygtrafiken mellan Mariehamn och Åbo. (Åbo Underrättelser 4.10, 11.10)
- Rolf Granlund (Ålands framtid) skriver i en insändare i Hbl "Ny chans för större självbestämmande för Åland". (Hbl 10.10) [Ny chans för större självbestämmande för Åland – Hufvudstadsbladet](#)
- Polisyrkeshögskolan har undersökt hatbrotten i Finland under 2023 som fortsätter att öka. Först Inrikesministeriet och sedan Polisyrkeshögskolan har årligen gjort uppföljningar sedan 1998. I rapporten för 2023 är härkomsten det största enskilda motivet. Flest anmälningar gjordes i Helsingfors med 418 anmälningar, men om man tittar på anmälningar i förhållande till 100 000 invånare så blir detta 62. Räknar man på detta sätt ligger Mariehamn med sina 10 anmälningar i topp då talet per 100 000 invånare blir 85. (Yle, Suomenmaa, Ilta-Sanomat, Satakunnan Kansa 10.10) Länk till YLE:s artikel: [Hatbrotten fortsätter öka – förövaren är oftast någon som offret känner – Inrikes – svenska.yle.fi](#)
- Media uppmärksammade att det är 30 år sedan Finland och Åland röstade om man skulle ansluta sig till EU. Åland ordnade en egen folkomröstning om EU-medlemskap den 20 november 1994. 73 % procent röstade för ett EU-medlemskap och knappt hälften av ålänningarna valde att rösta (49 %). (MTV.fi, Svenska Yle, HS, Ilta-Sanomat, Suomenmaa 16.10)
- Nästa år är det kommunal- och välfärdsområdesval i Finland och valet hålls söndagen den 13 april. I Helsingfors hålls inget välfärdsområdesval eftersom social- och hälsovårdstjänsterna samt räddningstjänsterna handhas av staden själv. I rapporteringen nämns att de inte heller på Åland ordnas något välfärdsområdesval. Man skriver också att kommunalval inte ordnas samtidigt på Åland som i övriga Finland och följande gång kommunalval ordnas på Åland är under hösten 2027. (Verkkouutiset 17.10)

- Statistikcentralen gör vart tredje år en befolkningsprognos och enligt den senaste beräknas Finlands befolkning överstiga 6,5 miljoner år 2075. Undersökningen visar en sjunkande nativitet och att andelen äldre personer ökar. Detta påverkar försörjningskvoten som beräknas vara högst på Åland år 2045 jämfört med övriga Finland och talet beräknas stiga från nuvarande 67 till 82,6. Försörjningskvoten utgörs av antalet personer under 15-år och över 65-år i förhållande till 100 personer i arbetsför ålder. (MSN, Italehti 24.10)
[En nettoinvandring på nuvarande nivå uppskattas upprätthålla befolkningsökningen | Statistikcentralen](#)
- Daily Finland rapporterar 28.10 om Nordiska Rådets session i Reykjavik. Finlands regering kommer att tillsammans med Ålands landskapsregering handha ordförandeskapet i Nordiska Ministerrådet 2025 och under dagarna kommer man att presentera programmet.
Programmet finns publicerat på Statsrådets webbsida:
[NORDEN 2025: ENAT OCH STARKT. PROGRAM FÖR FINLANDS OCH ÅLANDS ORDFÖRANDESKAP I NORDISKA MINISTERRÅDET 2025](#)
- Riksdagsledamot Mats Löfström lämnade in ett skriftligt spörsmål till Inrikesministern om att Migris svenska service bör utredas. Detta utgående från att Hufvudstadsbladet tidigare under veckan rapporterat om Maimouna Matikainen-Soreau som inte fick göra sin medborgarskapsintervju på svenska, trots att de ska vara möjligt eftersom hon hade anmält detta på förhand. (Hbl 29.10)
- Ett nytt patientuppgiftssystem tas i bruk på Åland när det svenska patientuppgiftssystemet Cambio Cosmic börjar användas. Systemet ska integreras med det nationella systemet och enligt Mediuutiset 31.10 tas det nya systemet i bruk nästa höst.
- Nordiska rådet föreslår att Helsingforsavtalet förnyas. Helsingforsavtalet är grunden för alla andra nordiska avtal. Det är 62 år sedan man slöt avtalet och det har kompletterats några gånger under åren, men nu föreslås en total översyn av avtalet. (Suomenmaa 31.10)

Demilitarisering (82)

- Utsökningsverket i Finland har beslagtagit ett fyrtiotal ryskägda fastigheter i Finland och på Åland, däribland Solkulla och den tomt som i folkmun har kallats "Putins strandtomt" i Saltvik. Familjen Grüssner förlorade sin gård Solkulla till Ryssland 1947 i samband med krigsslutet. Bakgrunden till beslaget av ryskägda fastigheter i Finland är att den mellanstatliga skiljedomstolen i Haag har beordrat Ryssland att betala skadestånd till det ukrainska energibolaget Naftogaz för de skador som uppkom i samband med Rysslands olagliga ockupation av Krim 2014. Många artiklar som handlar om detta har sorterats in under rubriken demilitarisering, sammanlagt handlar 58 artiklar om detta.
- Hbl intervjuar bröderna Grüssner efter att de fått ta del av beskedet om att Utsökningsverket i Finland beslagtar deras barndomshem Solkulla i Saltvik och den tomt som i folkmun gått under namnet "Putins tomt". Bröderna känner lättnad efter att de har kämpat i årtionden för att få tillbaka fastigheterna. (Hbl 29.10)
- YLE:s dagsprogram "Slaget efter tolv" som behandlar aktuella ämnen tog den 29.11 upp frågan "Vem får diskutera försvaret av Åland?". I debatten som leddes av Bettina Sågbom hördes Susann Simolin från Ålands Fredsinstitut, kaptenlöjtnant Daniel Forsell och ledarskribenterna Torsten Fagerholm (Hbl) och Johan Orre (Nya Åland). Här kan du lyssna på debatten: [Vem får diskutera försvaret av Åland? | Slaget efter tolv - dagens debatt | Yle Areena](#)
- Kaptenlöjtnant Daniel Forsell har forskat på hur Finland skulle kunna upphäva demilitariseringen av Åland. Daniel intervjuades av Hbl den 17.10 under rubriken "Risk att soldater från Nylands brigad stupar i onödan".
- Bland annat denna artikel och Torstens Fagerholms ledare i Hbl 18.10 "Åland måste ta sig i kragen för att slippa stå på Kremls meny" har väckt debatten om försvaret av Åland. Pensionerad general och försvarsmaktenskommendör Jarmo Lindberg som numera är riksdagsledamot (SamL) tycker att det är bra att man vid Försvarshögskolan forskar i hur man kunde avskaffa Ålands demilitarisering. (Hbl 19.10)

- I en intervju i Hbl uttalar Ålands riksdagsledamot Mats Löfström att "ingen diskuterar det här i riksdagen" och han menar att det skulle vara mera konstruktivt att diskutera beredskap än demilitarisering eftersom det ofta är en ensidig bild som ges av demilitariseringen. (Hbl 22.10)
- Niko Haapalainen från Tammerfors skriver i Uutis Suomi debatt (11.10) att demilitariseringen borde upphävas och refererar till en artikel i Apu.fi 2.6.2024 där Mats Löfström konstaterat att demilitariseringen och neutraliseringen är en del av Nationernas förbunds lösning om Ålands särställning. De andra två delarna består av självstyrelse och skyddet för det svenska språket och kulturen på Åland. Detta är en helhet och om man tar bort den ena, vad händer då med de andra två? frågar sig Löfström. Niko Haapalainen's budskap till ålänningarna i inlägget är att permanenta styrkor från Finlands försvar eller Nato allierade styrkor möjliggör svenskspråkigheten och kulturen också i fortsättningen, men det gör inte militära styrkor från Moskva.

Ekonomi/företag/juridik (29)

- Företagarna inom fiske, Gerd och Leif Bergman deltog i Strömmingsmarknaden i Helsingfors och deras kryddströmming belönades med första pris. (STT info 6.10, Yle, Kerava lehti 7.10)
- Ledaren i Turun Sanomat den 6.10 handlar om vindkraftssatsningen på Åland.
- Enligt Suomen Asiakastieto Oy är antalet betalningsanmärkningar lägst på Åland där 4 % av befolkningen har en betalningsanmärkning. I Päijänne-Tavastland har man högst andel anmärkningar med nästan 9 %. (e-Pressi, MSN, Suomenmaa, Satakunnan Kansa 8.10, MTV.fi 10.10, Tekniikka & Talous 13.10)
- Den av Plasto under tiden 1971–1988 tillverkade "gurkmopeden" upplever ett uppsving på andrahandsmarknaden och betingar priser på mellan 140–600 euro. (Ilta-Sanomat 8.10, Iltalehti 9.10 och Yle 12.10, Kotiliesi 15.10)

- Landsbygdens Folk skrev den 9.10 att Arla Oy och Ålands Centralandelslag kommer att byta mjölk under två månader i höst.
- Taffel slutar tillverka Mega-chipsåsarna. (Iltalehti 16, Talouselämä 17.10)
- Yle hade den 21.10 ett reportage om Pauliina Jokela från Nådendal som har köpt bostad på Åland. Även Tomas Lyyski från Lyyski Fastigheter intervjuades om möjligheterna att köpa bostad på Åland.

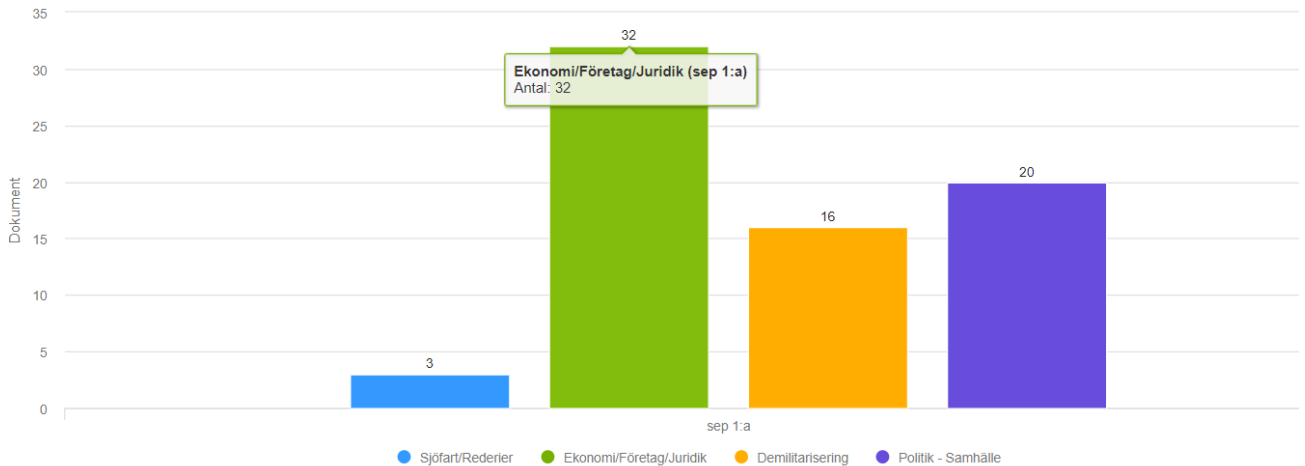
Sjöfart/Rederier (12)

- Yle rapporterade den 8.10 om samarbetet mellan Ålands landskapsregering och Finferries som utmynnat i det nya rederiet Ålands Skärgårdsrederi Ab och dess marknadsföringsnamn Axferries.
- Aamuset skrev den 9.10 att Viking Line transporterat över 250 miljoner passagerare sedan starten 1959.
- Åbo Underrättelser rapporterade 22.10 att det nybildade Ålands folkrederi har hittat ett potentiellt fartyg att köpa.
- Medierna rapporterade om att Tallink Baltic Princess hade tvingats stanna till öster om Sottunga under några timmar på grund av tekniskt fel. (Yle, HS, Hbl 31.10)

Sammanfattning av Lena von Knorring, specialsakkunnig i Ålandsfrågor vid Ålands representation i Helsingfors med Meltwater som källa.

Åland i finländsk media september 2024

Sep 1, 2024 - Sep 30, 2024

Källa: Meltwater

Vad har de finländska nyheterna handlat om under september som berör Åland och där Åland omnämns? Artiklar om ekonomi har dominerat under september med bland annat nyheter om företagsköp och konkurs. Artiklarna som berör Ålands demilitarisering har minskat i antal, men i debatten lyfts fortsättningsvis Ålands strategiska läge fram. Nedan presenteras några exempel på artiklar och innehåll sorterat under rubrikerna Politik och samhälle, Demilitarisering, Ekonomi/Företag/Juridik samt Sjöfart/Rederier.

Politik och samhälle (20)

- President Alexander Stubbs besök på Åland den 13.8 skrivs fortsatt om i medierna. Besöket till Åland och att presidenten tog selfies med ålänningarna nämns i olika sammanhang. (Helsingin Sanomat, Iltalehti 1–2.9) Iltalehti har också skrivit om presidentens klädval och att han bar sneakers under sitt besök till Åland. (Iltalehti 24.9)
- Hufvudstadsbladet skrev den 4.9 att det ryska intresset för Åland har förändrats och att det inte längre handlar om resor och turism. Man ser ett allt större intresse för demilitariseringen i de ryska statsägda medierna.

- Svenska Yle har tittat på prognoserna för utvecklingen i kommunerna. Konsultbolaget MDI har tagit fram en befolkningsprognos som sträcker sig fram till 2040. Många kommuner kämpar med en minskning av befolkningen. Huvudstadsregionen och Åbo växer stadigt och de åländska kommunerna klarar sig också ganska bra i MDI:s prognos som visar att befolkningstillväxten i Mariehamn med omnejd är starkast. Se prognosen på engelska: [Front page - MDI](#)
- Flera lantmäterier dras in, sammanlagt nio och däribland Lantmäteriet på Åland. (Metsälehti Makasiini, Järviseuutu, Suomenmaa, Verkkouutiset 19–20.9)
- Statsminister Petteri Orpo besöker Åland den 27.9. Detta är Orpos första besök i egenskap av statsminister. (Svenska Yle, Hbl 20.9) Den 27.9 rubricerade Hbl att presidenten vid sitt Ålandsbesök höll tal på svenska.
- Yle tittade närmare på hur föräldraledighetsreformen har påverkat i synnerhet pappornas föräldraledighet. Över lag är det många fäder som är föräldralediga på Åland; 22% och en ökning med 6 % efter att reformen genomfördes. Det finns stora regionala skillnader gällande föräldraledigheten. [Urban, well-educated fathers more likely to take parental leave | Yle News | Yle](#)
- Åbo Underrättelser tillkännagav den 26.9 att Östersjöfondens Ålandspris går till forskare Tore Lindholm från Åbo för en enastående livsgärning för Östersjön och särskilt med inriktning på den åländska vattenmiljön.

Demilitarisering (16)

- Den andra september debatterades i YLEs radioprogram Slaget efter tolv om hur försvaret kan förstärkas på Åland. I programmet medverkade lantrådet Katrin Sjögren och ordförande för Ålands reservister Jonas Back, debattör och insändarskribent Ralph Branders och överste i avsked och tidigare kommandör vid Nylands brigad Anders Gardberg. Debatten leddes av Maria Nylund. [Hur kan vi stärka försvaret av Åland? | Slaget efter tolv - dagens debatt | Yle Arena](#)

- Den 3 september fördjupar sig Juhani Putkinen i krigshistoria och skriver i Uutis-Suomi om fortsättningskriget som bröt ut den 22.6.1941 där Finland i enlighet med internationella avtal från 1921 hade skickat trupper till Åland.
- Iltalehtis Juha Ristamäki refererar i sin artikel om militärtjänstgöringen 5.9.2024 till en artikel i Soldat-tidningen skriven av Gardets jägarregementes kaptan Lauri J. Mattila om problem med den finländska militärtjänstgöringen. Allt färre väljer att göra värnplikten. Ett helt stycke ägnas åt ålänningarna där Mattila påminner om att ålänningarna endast är värnpliktiga på "egen ansökan", men att värnpliktiga är ansvariga också för försvaret av det demilitariserade öriket. Fastän det finns reservistverksamhet också på Åland frågar sig Mattila varför inte alla dugliga ålänningar deltar i landets försvar, utan bara förlitar sig på att fastlänningarna offerar sitt liv för dem.
- Antti Kuosmanen tidigare tjänsteman vid Utrikesministeriet skriver i sin insändare i Uusi Suomi 6.9.2024 om den utrikes- och säkerhetspolitiska utredningen som antogs i juni av regeringen. Skribenten reagerar på flera som han anser felaktigheter och däribland försvaret av Åland.

"I utredningen framgår att Åland är en del av staten Finlands territorium och att försvaret av dess neutralitet hör till Finland enligt avtalsbestämmelser. Ålands neutralitet är en myt som är påhittad av ålänningarna. Neutralisering som man i 1921 års avtal om Ålands ställning använder vid sidan om demilitarisering, är en annan sak än neutralisering. Finland får och bör försvara Åland, inte dess neutralisering."
- Verkkouutiset publicerade den 9.9 ett nyhetsklipp om Åland och man kallar ögruppen för Östersjöns svagaste länk. Tomi Lounema som är tidigare chef för Beredskapscentralen intervjuas av Satu Schauman och han menar att man borde överväga att riva upp demilitariseringen. Artikeln fick många kommentarer. Länk till nyheten på finska: [Vakava varoitus Ahvenanmaasta – "meillä mielummin hyssytellään" | Verkkouutiset](#)

- I rysk media har också förekommit inslag om Åland. Pravda lyfter den 19.9 att finländska myndigheter anser att det demilitariserade Åland utgör en risk och att man är sårbar för Ryssland. Man nämner också att åländska politiker påpekar att det vore farligt att säga upp internationella avtal. Pravda refererar 20.9 till en tidigare artikel i The Economist "Ryssland kan vara redo att klippa av kablarna" och där det framgår att demilitariseringen gör det så mycket svårare att försvara Åland. Den pensionerade generalen och riksdagsledamoten Pekka Toveri anser att demilitariseringen är till nytta endast för Ryssland.
- I Helsingin Sanomat den 20.9 uttalar sig officerare om "fripassagerare" som undviker värnplikten. Enligt Gardets jägarregementes kapten Lauri J. Mattila behöver vi ta en diskussion om vårt värnpliktssystem på grund av det världsläge som råder. Mattila är kritisk till ålänningarnas befrielse från värnplikten. Ilta-Sanomat hade också en artikel om detta.
- Kjell Törner tidigare kommendör i Nylands brigad uttryckte sina förklaringar i Helsingin Sanomat 22.9 om att han tidigare spekulerat om att det finns vapen i källaren vid det ryska konsulatet på Åland när han intervjuades för The Economist.
- Åland nämns i en artikel i Helsingin Sanomat 23.9 som handlar om försvarssamarbete i Finskaviken mellan Finland och Estland
- I en insändare i Uusi Suomi den 26.9 skriver Teuvo Moisa från Jyväskylä som företräder det liberala partiet att Ålands ställning bör ses över. Att Åland är demilitariserat och neutralt kan göra det till ett intressant mål för Ryssland.
- Verkkouutiset rubricerade 27.9: "Kreml intresserat av Åland – enligt forskare kan ett anfall redan vara under planering". Denna slutsats drar Rysslandskännaren Paul Goble på tankesmedjan Jamestown Foundations sidor. Enligt Paul Goble är Kreml nu intresserad av Åland vars rättsliga och demografiska ställning är invecklad.

Ekonomi/företag/juridik (32)

- Vid förfallodagen att betala kvarskatt har medierna tittat på var man betalar mest kvarskatt och var man får mest skatteåterbäring. Ålänningarna och nylänningarna är de som betalar mest kvarskatt. Beträffande skatteåterbäringen ligger även ålänningarna i topp. (Svenska Yle, Yle, Hbl, Kauppalehti 2.9, Paikallislehti Somero, MTV.fi 3.9)
- Ilta-Sanomat har tittat på boendet och hur många kvadratmeter bostadsyta varje invånare i kommunerna har till sitt förfogande. En finländare har i snitt 41,7 kvadratmeter bostadsyta enligt 2023 års uppgifter. Det är nästan en fjärdedel mera än hur det såg ut 1993. Ålänningarna ligger i topp med 47,9 m² bostadsyta per invånare. (Ilta-Sanomat 2.9)
- Terveystalo köper Cityläkarna. (Cision, Arvopaperi 6.9, Talouselämä 20.9)
- Den åländska mjölkproducenten Gesterby Mjök Ab har sökts i konkurs. (Iltalehti 7.9, Maaseudun Tulevaisuus 8.9 och 12.9, Landsbygdens Folk 11.9 och 18.9)
- Man har tittat på landets statistik gällande FPA:s utbetalning av sjukvårdskostnader och 61 procent av befolkningen fick stöd. På Åland var andelen som fått stöd lägst med 44 procent. (Verkkouutiset, Mediuutiset, Suomenmaa 16.9)
- Landsbygdens Folk rapporterar om Ålands skogsindustrier som nu riktar in sig på svenskspråkiga skogsägare i Åboland. Detta möjliggörs i och med de två företagsköp i Finland som Ålands skogsindustrier gjort inom de två senaste åren. Vd Anders Mattsson intervjuas i artikeln. (Landsbygdens Folk 20.9)
- Det åländska kapitalförvaltningsbolaget Evolver köper ungefär 70 procent av aktierna i Repolar Pharmaceuticals som gjort sig känt för sin kådsalva. (Talouselämä 21.9)
- Ålandsbankens vd Peter Wiklöf och finansminister Mats Perämaa intervjuas om vindkraften i Turun Sanomat 21.9. Enligt artikeln stöder över hälften av ålänningarna

utbyggnaden av havsbaserad vindkraft. Artikeln belyser även att eldistributionsbolaget Fingrids område inte utsträcker sig till Åland.

- Transportbolaget Transmar Ab köper Budbilsservice Ab. (Autotoday och Raskas Kalusto 24.9 Osto ja logistiikka 26.9)
- Åbo Underrättelser; Beslut om flyget mellan Åbo och Mariehamn väntas på måndag. Ålands landskapsregering försöker hitta en lösning som ska säkerställa flygtrafiken mellan Åbo och Mariehamn. (ÅU 26.9)

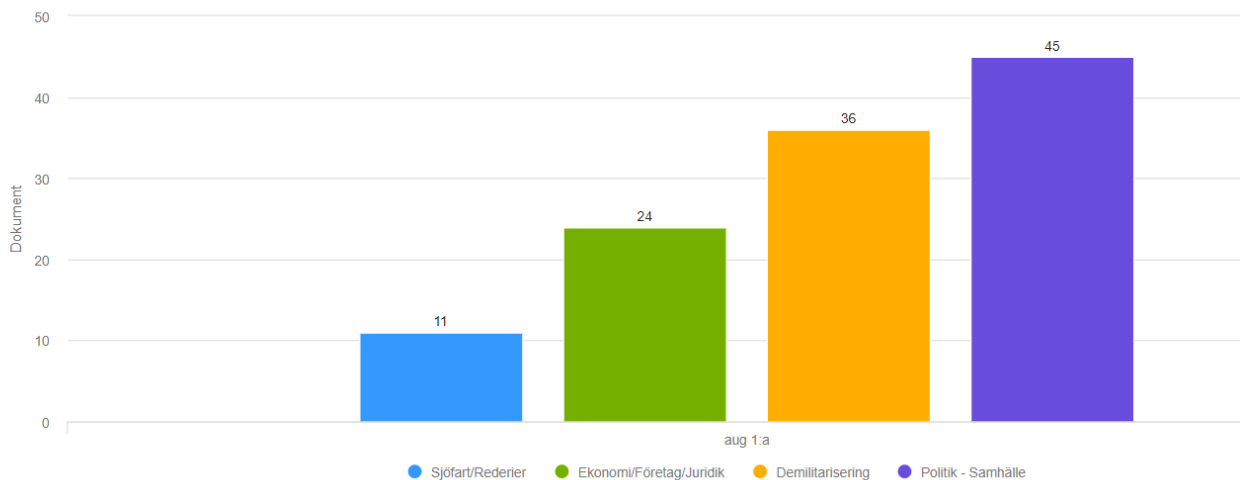
Sjöfart/Rederier (3)

- Till minne av att det är 30 år sedan Estonia katastrofen uppmärksammas minnesdagen och Stefan Björkbom som vid tiden för katastrofen var primärvårdschef på Åland och medlem av landskapets katastrofberedskapsgrupp intervjuades i Åbo Underrättelser. (ÅU 28.9)

Sammanfattning av Lena von Knorring, specialsakkunnig i Ålandsfrågor vid Ålands representation i Helsingfors med Meltwater som källa.

Åland i finländsk media augusti 2024

Aug 1, 2024 - Aug 31, 2024

Vad har de finländska nyheterna handlat om under augusti som berör Åland och där Åland omnämns?

Rapporteringen i media om frågor som rör Ålands demilitarisering och neutralisering fortsätter. President Alexander Stubb besökte Åland i mitten av augusti och detta fick stor uppmärksamhet. Att även statsägda ryska TV samtidigt filmade på Åland gav upphov till många artiklar.

Ekonominyheterna handlar mestadels om skatter och att Åland utmärks som det område i Finland med den i genomsnitt högsta kvars-katten, men även den högsta skatteåterbäringen. Nedan presenteras några exempel på artiklar och innehåll sorterat under rubrikerna Politik och samhälle, Demilitarisering, Ekonomi/Företag/Juridik samt Sjöfart/Rederier.

Politik och samhälle (45)

- Lagboken trycks inte längre på svenska. Avdelningsjurist Magnus Unger vid Ålands landskapsregering är kritisk till detta. Förlaget Alma Talent uppger lönsamhet som orsak och i takt med digitaliseringen blir fysiska lagböcker fort föråldrade. (Svenska Yle 3.8)

- Besöket av president Alexander Stubb med maka Suzanne Innes–Stubb till Åland aviserades på förhand av många medier. (ÅU, Daily Finland 10.8, HBL, HS, Svenska Yle, Iltalehti, MTV, Yle 13.8)
- På själva dagen för presidentens besök på Åland tisdagen den 13.8 rapporterade många medier om besöket och HBL satsade stort på bildreportage och video från torget i Mariehamn där många ville ta en selfie med presidentparet. Hufvudstadsbladet intervjuade också bröderna Grüssner om tomten i Saltvik som ägdes av deras mor och som nu tillhör Ryssland. (HBL 14.8).
- I olika sammanhang efteråt där presidenten uttalat sig om bland annat samarbetet kring utredningen av gaslednings sabotaget och om Ukrainas anfall i Kurskområdet i Ryssland har medierna nämnt besöket till Åland. (Maaseudun Tulevaisuus, Demokraatti, Pravda 13.8 och Iltalehti, Ilta-Sanomat, Pravda 14.8)
- Polisen på Åland och Centralkriminalpolisen misstänker inte några brott i fallet med upphandlingen och uppsägningen av avtalet med elhybridfärjan. (ÅU, Yle 20.8)

Demilitarisering (36)

- Den tidigare chefen för försörjningsberedskapscentralen Tomi Lounema frågar sig hur länge Ålands demilitarisering ska tillåtas fortsätta. Han har även tidigare varnat för hur ett eventuellt scenario med en rysk specialoperation kunde se ut. (Verkkouutiset 8.8)
- Störningar i GPS-nätet i Finland och på Åland som lär vara rysk påverkan och som fortsatt sedan juli väckte debatten om försvaret av Åland. (Verkkouutiset 8.8)
- Det amerikanska mediabolaget Bloomberg har publicerat en mini-dokumentär om Ålands ställning i Nato. I dokumentären medverkar bland annat Mosse Wallen och Kenneth Gustavson. (Ilta-Sanomat 10.8)
- Artiklar om protesterna utanför det ryska konsulatet. (MSN, Varkauden lehti 12.8 Helsingin Sanomat 15.8)
- Den svenska generalmajoren Karlis Neretnieksin betonar de strategiskt viktiga Åland vid ett möjligt anfallsscenario. Enligt honom borde Sverige reservera trupper till att försvara Åland tillsammans med trupper från Nylands brigad. (Verkkouutiset 13.8)
- Enligt president Alexander Stubb är Ålands demilitarisering inte ett problem. Detta framkom under presskonferensen som ordnades i samband med presidentens besök på Åland den 13.8. (Iltalehti, Demokraatti, HBL, Vasabladet, Pravda 13.8)

- Jonas Back vill grunda ett landskapskompani på Åland. (MSN 17.8)
- Ryska statsägda televisionen gästade Åland – man påminde om att Åland tidigare har tillhört Ryssland. (Itä-Svavo; Keski-Uusimaa, HBL, Uusi Suomi19.8)
- "Åland uppmärksammas i ryskt TV-inslag – propaganda, säger expert." (Svenska Yle 20.8)
- Presidentens yacht följdes av det ryska statsägda televisionen i samband med presidentens besök på Åland. Experterna ansåg att det borde ha stoppats. (Iltalehti, MTV, Ilta-Sanomat 20.8)
- Felaktiga påståenden om Åland av Ryssland. Försvarsminister Antti Häkkinen anser att man i rysk media har gett sken av att Ryssland skulle ha mera historisk rätt till Åland. (Ilta-Sanomat 21.8)
- Kenneth Myntti skriver i Österbottens Tidnings ledare att man bör låta ryssarna filma på Åland så länge de inte är grönklädda. (ÖT 21.8)
- Olika experter har uttalat sig om inslaget i den statsägda ryska tv kanalen, däribland Tammerfors universitets forskardoktor Pekka Kallioniemi som anser att denna Ålands-propaganda inte är något nytt och en förvanskning av historien. (Ilta-Sanomat 22.8) Ilta-Sanomat hade också en ledare om ämnet samma dag.
- "Rysk TV ville framställa Stubb i dålig dager." (Helsingin Sanomat 22.8 och 26.8)
- President Stubb uttalade sig om den ryska påverkansoperationen. (HBL 27.8)
- Pravda skrev att det värsta scenariot inträffar redan vid Rysslands norra gräns där Finland håller regelbundna militärövningar. Vidare står det att Helsingfors överväger att placera styrkor på Ålands demilitariserade område. (Pravda 26 och 28.8)

Ekonomi/företag/juridik (24)

- När skatteåterbäringen och kvarskatten betalas i september har man tittat på var i landet man har den största kvarskatten och återbäringen. Åland leder statistiken för båda. De största genomsnittliga återbäringarna fås på Åland 788 euro och de minsta i Norra Karelen 627 euro. Medeltalet ligger på 693 euro. Medeltalet på kvarskatten är 1102 euro och på Åland är också kvarskatten högst med 1653 euro och minst i Päijänne-Tavastland med 828 euro. (ePressi, Hämeen Sanomat, Järvisseudun Sanomat, Verkkouutiset, Turun Sanomat, Ilta-Sanomat, Forssan Leht, Valkeakosken Sanomat, Suomenmaa, Salkun Rakentaja 29.8 och Taloustaito 30.8 samt Salon Seudun Sanomat 31.8)

- Telia stänger 3G-nätet på Åland och i mellersta Finland i september. (ePressi, Keskiuomalainen, Suur-Keuruu26.8)
- Nybyggnationen av bostäder står stilla, men visar en ökning på Åland och i Kymmenedalen jämfört med året innan. (SalkunRakentaja, Tilastokeskus 20.8)

Sjöfart/Rederier (11)

- Tvisten mellan Allas Sea Pool och Viking Line fortsätter. Viking Line yrkar på att skadeståndskraven som riktas mot rederiet ska förkastas. Tvisten uppkom efter att Gabriella på grund av ett elfel körde in i kajen vid Allas Sea Pool i januari 2022. Kollisionen ska behandlas i Sjörättsdomstolen vid Helsingfors tingsrätt. (HBL 7.8)
- Viking Line gav sin halvårsrapport i mitten av augusti. Det konstaterades att detta halvår har efterfrågan på Helsingforslinjen varit sämre än föregående år. (Matkaviikko, Navigator, Inderes 16.8)
- Finferries och Ålands landskapsregering grundar ett nytt rederi för att driva den åländska skärgårdstrafiken. Det nya bolaget heter Ålands Skärgårdsrederi Ab och ska marknadsföras under namnet Axferries. (Svenska Yle 22.8, Turun Sanomat 23.8)
- Viking Line trafikerade linjen Åbo-Stockholm med biogas under Östersjödagen som inföll torsdagen 29 augusti. (Maaseudun Tulevaisuus 29.8)

Sammanfattning av Lena von Knorring, specialsakkunnig i Ålandsfrågor vid Ålands representation i Helsingfors med Meltwater som källa.